

La lliçó que ens devia

Mariàngela Vilallonga va llegir aquest text abans de la darrera classe de Modest Prats com a professor de la Universitat de Girona, el 29 de maig del 2002

M

Mariàngela Vilallonga és doctora en Filologia Clàssica per la Universitat Autònoma de Barcelona i catedràtica de Filologia Llatina a la Universitat de Girona

Reportatge

No sé com es devia sentir Hèrcules després d'haver realitzat els dotze treballs. El que sí que sé és que poder arribar avui aquí ha estat com haver realitzat els dotze treballs d'Hèrcules sense ser Hèrcules. Però ningú no ens hi ha obligat, a fer aquests treballs, només ens hi ha obligat la nostra amistat amb Modest Prats, el nostre reconeixement a Modest Prats. És un plaer, doncs, poder ser avui aquí i presentar en nom del degà i de la Facultat aquesta darrera lliçó de Modest Prats, que en realitat va ser l'excusa idònia per tenir-lo una vegada més entre nosaltres i poder-li fer un regal d'homenatge, que ens ha costat prou de mantenir *secretum* durant tant de temps. Tots sabem prou bé que a en Modest se li escapen poques coses de les que es mouen al seu voltant, però volem creure que, del tot, del tot, no sap pas ben bé què li espera.

El professor Modest Prats és entre nosaltres, com deia, per fer-nos la darrera classe, la que no va poder fer just fa un any, en el que va ser el darrer curs de la seva docència universitària. La lliçó que ens devia. Perquè el curs passat, 2000-2001, va ser l'any de la jubilació de Modest Prats com a professor d'història de la llengua catalana de la Facultat de Lletres de la Universitat de Girona.

La presència activa de Modest Prats durant trenta anys a les aules universitàries s'ha deixat sentir, ha deixat petjada. Fa uns mesos, en una entrevista periodística, Modest Prats declarava que el que més li ha agradat d'aquests 30 anys de treball a la universitat ha estat la docència i que el més important per a ell han estat sempre els alumnes, a qui ha volgut estimular un cert sentit crític. La prova més evident que a Modest Prats li ha agradat fer classe és que uns quants dels que van ser alumnes seus ara imparteixen docència en aquesta facultat i molts més en instituts de secundària d'arreu, amb l'apassionament per la filologia catalana que Modest Prats els va infondre, amb el sentit crític que els va avivar i amb el rigor que ell sempre ha fomentat.

Modest Prats va contribuir a crear els estudis universitaris a Girona i ha contribuït a formar una universitat de prestigi. Ha lluitat

sempre per la qualitat de la docència, ha fomentat el diàleg i la controvèrsia, ens ha esportat amb la seva oratòria impecable, ens ha enriquit amb la seva conversa lúcida i brillant, ens ha sacsejat la ment i ens ha fet sentir ben vius. Cadascun de nosaltres podria recordar molts moments que li han restat fixats en la memòria en els quals Modest Prats va tenir un paper decisiu. Moments petits de la història de cadascú i grans moments de la història d'aquesta casa. Jo em quedo amb un Modest Prats pletòric del mes d'abril del 1983, fent un discurs en un llatí ciceronià esplèndid que tractava *De peccatis et uitiiis*, en aquell primer Certamen Poeticum Linguae Latinae que molts dels que som aquí vam gaudir d'allò més, quan érem més pocs i més joves. A la universitat Modest Prats ha fet docència, ha fet recerca, ha fet gestió. Tot allò que es demana al professor universitari. I tot

Ha estat un professor estimat pels alumnes i col·legues

ho ha fet des del rigor i l'honestat científic. Però també s'ha implicat amb tots els que hem estat al seu costat en aquest viatge. Ha tingut sempre la paraula adequada i justa per confortar-nos, per encoratjar-nos, per guiar-nos. Han estat trenta anys de docència i de mestratge, quasi tants com tenen els estudis universitaris a la nostra ciutat.

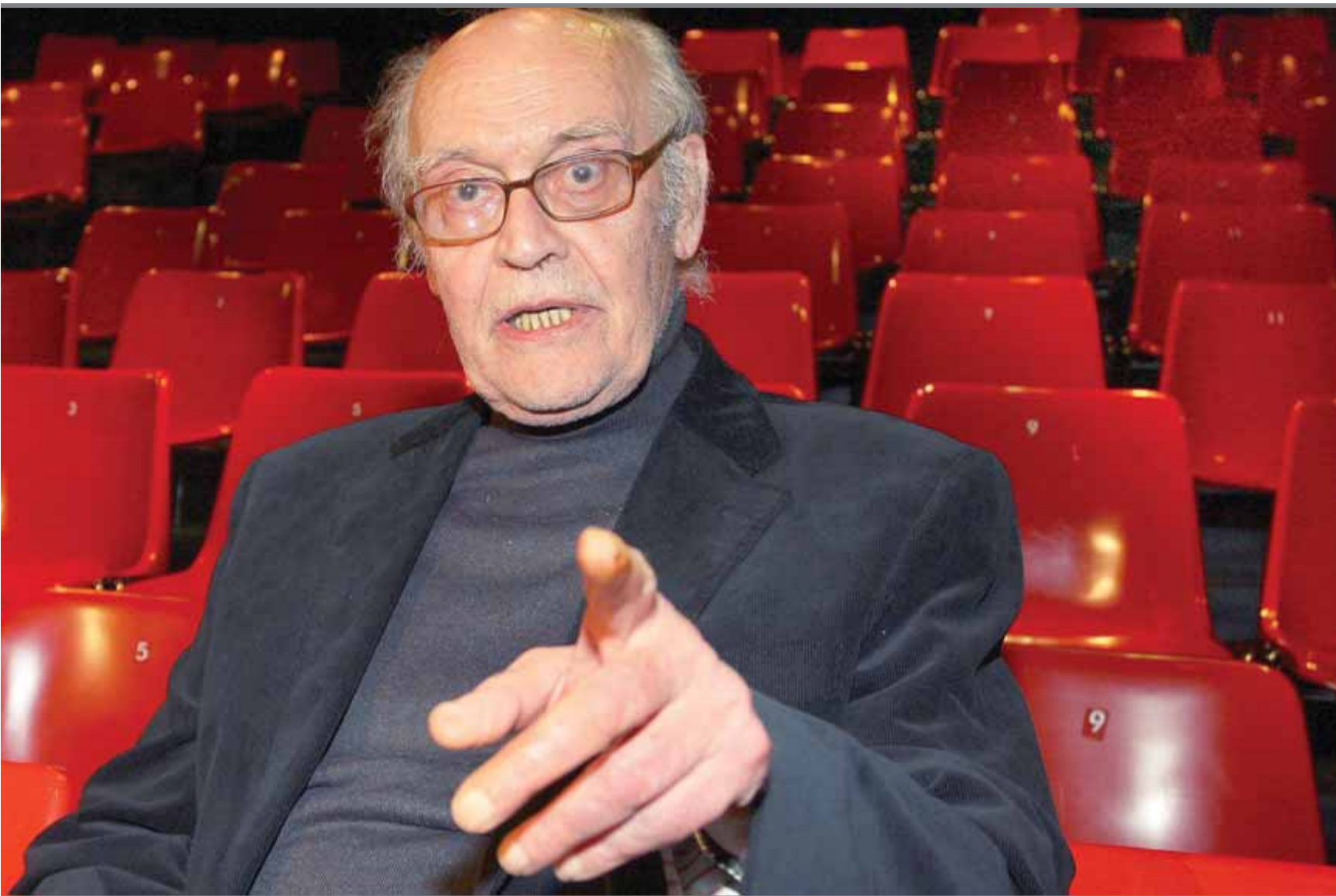
De tot plegat se'n desprèn, és clar, que Modest Prats ha estat un professor estimat i reconegut, pels seus alumnes i pels seus col·legues. Per això, tots aquells que hem compartit amb ell l'entusiasme per la docència en aquesta universitat durant anys no hem volgut desapropiar l'ocasió per mostrar-li la nostra estima i la nostra admiració. I li hem volgut fer un regal, a manera d'homenatge, amb motiu de la seva jubilació.

Però mentre maldàvem per aconseguir de

materialitzar aquest regal nostre, Modest Prats ens ha fet un regal a tots nosaltres. En nom del degà, de la Facultat de Lletres, del Servei de Biblioteques de la Universitat de Girona i de la seva directora en especial, donem moltíssimes gràcies a Modest Prats per la donació de la seva biblioteca a la Universitat de Girona. Seran uns sis mil volums els que passaran a formar part de la Biblioteca-Barri Vell el proper mes de juny, entre els quals destaquen algunes peces valuoses com un *Lexicon* de Nebrija del 1560 o el *Diccionari* de Pere Labèrnia del 1839, entre molts altres que augmentaran i complementaran sobretot el fons d'història de la llengua i la literatura catalanes. Coneixem l'amor pels llibres que sent Modest Prats, per això valorem més encara la seva generositat en fer-nos donació de tots aquells llibres que, al llarg dels anys, Modest Prats ha llegit i rellegit, ha estimat i ha conservat curosament a la seva biblioteca. Ara seran a la nostra biblioteca, que és la seva biblioteca; a la nostra casa, que és la seva casa. I en tindrem bona cura. I, d'aquí a uns anys, quan n'obrim un qualsevol per mostrar no sé quina cosa a algun alumne venidor i trobem la inscripció *ex libris Modesti Prats*, li explicarem que el primer posseïdor d'aquell llibre va ser un dels més il·lustres professors d'aquesta casa que va voler regalar-nos la seva biblioteca i deixar constància del seu nom en llatí a cada llibre.

Justament a nosaltres ens va semblar que el millor regal que podíem fer a Modest Prats era deixar-li també constància escrita de la nostra amistat dedicant-li els nostres treballs, fets llibre. Així, el consell de redacció de

Modest Prats
en la presentació del
llibre 'Engrunes i
retalls' LLUÍS SERRAT

la revista de la Facultat de Lletres, *Estudi General*, els professors Josep M. Nolla, Albert Rossich i jo mateixa, vam convocar tots aquells que en un moment o altre de la vida dels estudis de lletres de la Universitat de Girona havíem impartit classes a les seves aules i havíem compartit amb Modest Prats alegries i desencisos, èxits o fracassos –hi ha hagut de tot durant aquests anys–, però sobretot converses i lliçons, de filologia i de vida, paraules i gestos, que ens plaurà sempre de recordar. I és així que ens vam submergir en la dura tasca de recuperar i posar al dia velles adreces dels primers professors des de l'any 1969 i dels professors d'avui, i els vam demanar de col·laborar en aquest homenatge escrivint un treball per a Modest Prats, però restringint la temàtica a aquelles qüestions que han interessat habitualment el professor Modest Prats al llarg de la seva vida intel·lectual. La proposta ha estat tan ben rebuda que ens ha obligat a fer dos volums, i així dedicar a Modest Prats l'*Estudi General* 21 de l'any 2001, tal com estava previst, però també el volum 22 corresponent a l'any 2002. I no només hem pogut reunir les col·laboracions que hem editat en aquests dos volums que avui li regalem, sinó que a més hem rebut múltiples adhesions de tots els estaments universitaris. Volem donar les gràcies a tots ells, per haver-nos ajudat a fer possibles aquests dos gruixuts volums que regalem a Modest Prats: *Miscel·lània d'homenatge a Modest Prats I i II*. Però, així mateix, hem de donar les gràcies a la Facultat de Lletres, a la Diputació de Girona, al Departament de Filologia i Filosofia, i al Consell Social, per tot

el suport que ens han donat per fer realitat aquest regal. Vam començar a gestar aquests volums quan Modest Prats iniciava el seu darrer curs com a professor a la Universitat de Girona. El recorregut fins avui, que ja tenim els volums a les mans, ha estat lent, llarg i difícil. Albert Rossich, David Prats i qui us parla, curadors dels volums, saben prou bé

Va donar lliçons de filologia i de vida que ens plaurà recordar

les hores esmerçades.

El primer volum és clarament miscel·lani. Conté un pròleg, una aproximació a la biografia de Modest Prats i un treball que descriu el moment precís en el qual va iniciar la seva docència al Col·legi Universitari. Tot seguit hi ha la bibliografia de Modest Prats, fins al dia d'avui. En la relació de referències recopilades hem perseguit l'exhaustivitat, tot i que som ben conscients que la llarga carrera de Modest Prats ens ho ha posat molt difícil i ens ha privat d'assolir-la al cent per cent, la qual cosa ve a demostrar que Modest Prats no és tan àgraf, com proclama la llegenda. Després, constituint pròpiament el cos del volum, figuren els treballs de les següents àrees de coneixement: art, filosofia, història, llengua i literatura castellanès, llengua i literatura llatines, i llengua i literatura italianes.

Els treballs del segon volum són els estudis de llengua i literatura fets des de la perspectiva catalana. Els més nombrosos. Dins de cada àrea de coneixement hem distribuït els treballs –en la mesura que ha estat possible– per ordre cronològic.

Cadascun dels dos llibres és encapçalat per la reproducció d'una fotografia recent de Modest Prats, cedida per la *Revista de Girona*, i per la reproducció d'un quadre que Domènec Fita ha creat especialment per a aquesta ocasió com a col·laboració a l'homenatge per la seva condició de professor a la Secció de Lletres de l'antic Col·legi Universitari de Girona. Domènec Fita és també avui aquí perquè vol regalar a Modest Prats el quadre original.

La lliçó que avui impartirà Modest Prats serà publicada pel Consell Social dins de la col·lecció *Textos Escollits del Consell Social*. Perquè, com diu el proverbi llatí (encara que sigui d'origen medieval, plau de recordar-lo), "*Verba uolant, scripta manent*". No volem pas que passi això amb les paraules de Modest Prats sobre *La Paraula i les paraules*. Així és que podrem conservar escrites totes aquestes paraules. Els en donem les gràcies.

Estem contents de tornar a tenir el professor Modest Prats al nostre costat, de poder assistir a la seva lliçó i de poder escoltar una vegada més les seves paraules sàvies que glossaran *La Paraula i les paraules* i proclamaran, també una vegada més, la seva veneració per la Paraula i el seu amor apassionat a les paraules, per la seva doble condició de capellà i de filòleg. *